

Джерела інформації

Розвиток потенціалу людини, навичок і вмінь у століття інформації, формування інформаційної культури особистості повинно брати свій початок з дитинства. Головними джерелами інформації в XXI столітті є книга і комп'ютер. Щоб бути освіченою, сучасною людиною, необхідно багато читати, знати Інтернет тощо. Тому ми вирішили запропонувати нашим користувачам 8-9 класів такий урок-діалог, під час якого можна розпочати з підлітками серйозну розмову про роль книги, бібліотеки і комп'ютера в інформаційному суспільстві.

Головна мета уроку – допомогти зрозуміти дітям, що оволодіння ними основами інформаційної культури підготує їх до будь-якого виду пізнавальної діяльності забезпечить здатність жити в інформаційному суспільстві. Сподіваємось, що цей матеріал допоможе бібліотечним працівникам розширити коло форм і методів формування інформаційної культури учнів 8-9 класів.

Друзі! Вам пощастило жити в час небувалого злету науково-технічного прогресу, жити у Столітті інформації.

Що ми розуміємо під словом "інформація" ?
(повідомлення про щось).

Ми оточені інформацією завжди: коли читаємо книжки, слухаємо радіо, дивимось телевізор, спілкуємось між собою. Запитання, відповіді, прохання, посмішки, рухи, - все це є передавання інформації. Взагалі, необхідність висловлювати і передавати інформацію привела до появи мови, писемності, мистецтва; викликала до життя книгодрукування, телебачення, обчислювальну техніку. Технічний прогрес приніс нові засоби комунікації, тобто засоби спілкування. А разом з ними - нові цінності. Першим проривом у цьому напрямку стала книга, пізніше - періодичні друковані видання, потім - телеграф, радіо, телебачення і, нарешті Інтернет.

На початку XXI століття книга і комп'ютер є найавторитетнішими джерелами інформації. Саме про них ми сьогодні поговоримо.

Згадаємо, коли з'явилася перша книга ? (4-3 тис. до н.е.)

Чим книга прислужилася людству ? (В книгах відображені історія людства, його досвід, думки, почуття тощо).

Згадаймо, як любили і поважали книгу наші предки. Народна мудрість каже : "Книга вчить, як на світі жити", "Книга - джерело життя", "З книгою жити - з добром дружити".

Висловлювання видатних людей : "Люди перестають мислити, коли перестають читати" (Д.Дідро), "Книги - діти розуму" (Джонатан Свіфт), "Книжки - кораблі думки, що мандрують хвилями часу" (Френсіс Бекон), "Завдання книг - полегшити, прискорити пізнання життя, а не замінити його" (Я.Корчак), "Без пристрасті до книжки людині недоступні культура сучасного світу, інтелектуальне і емоційне вдосконалення" (В.Сухомлинський).

Тривалий час книга була єдиним і основним джерелом інформації. Сьогодні світ заповнили комп'ютери, «гаджети».

Чи знаєте ви, що означає слово "абак"? (Від грец. авах – дошка, поділена на смуги, де пересувалися камінці з метою арифметичних розрахунків. Щось на зразок рахівниці).

Саме від цього примітивного приладу для рахунків бере початок історія обчислювальної техніки, історія комп'ютера. Комп'ютери почали активно заповнювати наше життя після другої світової війни. До 1960 р. в усьому світі використовувалися не більше 7 тис. комп'ютерів. В 1993 р. настав історичний перелом, коли вперше обсяг виробництва персональних комп'ютерів перевищив обсяг виробництва легкових автомобілів і досяг 35,4 млн. одиниць.

Де застосовуються комп'ютери? (Варіанти відповідей: в установах, банках, школах, лікарнях, у побуті).

Сучасний комп'ютер пише музику і вірші, малює, грає у шахи, розмовляє. Він практично вміє робити все, що і людина. Сьогодні світ переживає процес бурхливої інформатизації і стрімко зростає кількість інформації. Фантастично розвивається електронно-обчислювальна техніка, що робить інформацію доступною практично кожному. Вчені говорять про "інформаційний вибух", "інформаційну революцію", "інформаційну цивілізацію".

Як змінилася книга в наш час?

Ви, мабуть, знаєте про існування електронних книг. У Франції створено книгу, зовні схожу на традиційну. Під обгорткою розміщений екран розміром 21x16 см. Електронну книгу можна покласти до сумки чи рюкзака. Вона працює на батарейках протягом 5 год. Це одночасно і книга, і бібліотека, і

віртуальний книжковий магазин. Її пам'ять зберігає одночасно біля 30 книг по 500 сторінок кожна. Маючи мобільний телефон чи телефонну розетку, ви підключаєтеся до Інтернету, можете гуляти по віртуальному магазину, вибирати і замовляти книги. Досить провести по екрану пальцем, щоб підібрати книгу чи газету, збільшити розмір букв, знайти значення незрозумілого слова у словнику.

Ще одне досягнення комп'ютерних технологій - "жива" книга (Living Book). За допомогою комп'ютера можна не лише читати текст і переглядати картинки, а й чути голоси персонажів, "оживляти" ілюстрації, грати у цікаві ігри. Навіть є такі електронні книжки-ігри, які дають можливість не тільки познайомитися з авторським варіантом твору, а й самому впливати на хід сюжету.

Як ви гадаєте : у майбутньому друкована книга залишиться чи її замінить комп'ютер? (Варіанти відповідей: Звичайно, залишиться. Адже для більшості наших читачів персональний комп'ютер не по кишені"; Гадаю, настане час, коли друкована книга стане раритетом і буде значно дорожчою за комп'ютер).

Книга чи комп'ютер? Ви надаєте перевагу ..

Чи можна бути освіченою людиною, якщо не знаєш комп'ютера ?

Чи можна бути сучасною людиною, якщо не читаєш книг?

З якого джерела (книги чи комп'ютера) ви одержуєте основну інформацію і знання?

Згадаймо давньогрецький міф про Лабіринт. Виявляється, що книжковий світ, а особливо світ комп'ютерний, віртуальний і є тим самим Лабіринтом, де

на молодого і недосвідченого користувача підстерігає небезпека, справжній жахливий "Мінотавр". Головна проблема сьогодні - це проблема вибору. Як відрізнити потрібну інформацію від непотрібної, глибоку від поверхневої, корисну від беззмислової та шкідливої ?

Досить часто знання художньої літератури обмежені гортанням детективів; з телевізійних програм вибираємо для перегляду лише бойовики, а комп'ютер використовуємо для сумнівних ігор. "Кібернетика подібна тому, що в часи середньовіччя вважали "чорною магією", - вона може дати все, що забажаєте, але вона не може підказати, що необхідно просити" (Норберт Вінер).

Вміння вибрати книгу чи знаходити інформацію за допомогою комп'ютера, - це справжнє велике мистецтво. Як оволодіти ним ? Гадаю, саме бібліотеки навчать вас цьому мистецтву, покажуть вам шлях до Знань, до духовності.

Що означає слово "бібліотека"? (Книгозбірня).

Сучасна бібліотека збирає не тільки твори друку, а також аудіо - і відеокасети, компакт-диски, комп'ютерні програми, бази даних. До послуг читачів - різноманітна аудіо - і відеотехніка, комп'ютери, розмножувальна техніка. Комп'ютерні технології використовуються при комплектуванні бібліотек, створенні довідкового апарату, обслуговуванні читачів. Бібліотека стає складовою сучасних інформаційних систем. "Якщо стара бібліотека була джерелом, до якого йшли всі, хто бажав знань, то новітня - це водопровід, який розносить життєдайну вологу по будинках" (Мельвіль Дьюї). Тому сучасну бібліотеку почали називати: "віртуальна бібліотека", "інформотека", "медіатека", замість слова "читач" з'явився термін "користувач" бібліотеки.

Чи потрібна бібліотека в майбутньому?

(Варіанти відповідей: Бібліотека завжди була і надалі збережеться як інтелектуальний і інформаційний центр; Бібліотека стане популярним місцем спілкування людей; Одна маса знань ще не робить людину щасливою і мудрою, не рятує від самоти; людині потрібна людина).

Бібліотека - це той храм, де завжди народжується і зберігається духовність. Пам'ятаймо, що у давнину бібліотеку називали "дім життя", "притулок мудрості", "аптека для душі".

Сьогодні ми з вами обговорили лише деякі питання теми "Книга і комп'ютер", теми невичерпної і складної. Поки що ці два джерела інформації мирно співіснують, доповнюють один одного. А що буде далі - покаже час.

